

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

**Preventivní program školy
na školní rok 2025/2026****Charakteristika školy****1. Základní údaje o škole**

Základní údaje o škole	
Název a adresa školy	ZŠ Vratimov, Datyňská 690
Jméno a příjmení ředitele školy	Mgr. Darja Kuchařová
Telefon na ředitele školy	596732002
E-mail na ředitele školy	d.kucharova@zsvratimov.cz

Školní metodik prevence	
Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Martin Stavinoha
Telefon	736 664 137
E-mail	m.stavinoha@zsvratimov.cz
Specializační studium	Ano
Realizátor vzdělávání	Kvic Ostrava

Výchovný poradce	
Jméno a příjmení výchovného poradce	Mgr. Jana Mičulková
Telefon	725 704 593
E-mail	j.miculkova@zsvratimov.cz
Specializační studium	Ano
Realizátor vzdělávání	Ostravská univerzita

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

Školní speciální pedagog	
Jméno a příjmení speciálního pedagoga	Mgr. Petra Onderková
Telefon	596732002
E-mail	p.onderkova@zsvratimov.cz

Počty tříd, žáků a pedagogů			
	Počet tříd	Počet žáků	Počet pedagogických pracovníků
I stupeň	15	293	18
II stupeň	8	194	18

1. Filosofie a obsah preventivního programu školy na školní rok 2025/2026

- preventivní program školy je zaměřen na všechny žáky 1. – 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí a k dětem s poruchami učení a chování
- individuální pozornost je pak věnována žákům, u kterých byl někdy zjištěn výskyt rizikových projevů chování (např. užívání návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, záškoláctví, vandalismus, žákům-agresorům a oběťm v případech šikany).
- podrobnější informace o preventivních postupech při setkání s rizikovými projevy chování, jsou k nahlédnutí u školního metodika prevence. Veškerá telefonní čísla (linka důvěry apod.) jsou součástí MPP

2. Preventivní program školy vychází z těchto materiálů:

- Metodická doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28 se všemi přílohami
- Koncepce prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT ČR
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 21149 /2016- novelizována příloha č. 6 metodického doporučení k primární prevenci

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při omlouvání nepřítomnosti žáků ve škole a při prevenci a postihu záškoláctví č.j.10 194/2002-14.
- Zákon č. 65/2017 sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže z roku 2010, nyní upravená příloha č. 5; Doporučené postupy pro pracovníky škol.
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Vnější zdroje:

- okresní metodici prevence-Kateřina Putlerová, Petra Chudá, Jakub Macošek- PPP Ostrava- Zábřeh, odloučené pracoviště Ostrava- Poruba
- krajská koordinátorka prevence rizikového chování, Odbor školství, mládeže a sportu, Krajský úřad Moravskoslezského kraje Mgr. Andrea Matějková
- metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
- metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže

3. Analýza školy

Základní škola Vratimov, Datyňská je příspěvkovou organizací, která realizuje výukové a výchovné plány v souladu s ŠVP s názvem „*Tvořivá škola*“. Do naší školy dojíždějí žáci z blízkých obcí Horních Datyň a Řepišť, ale také z Ostravy. Jejím zřizovatelem je město Vratimov.

Základní škola Vratimov, Datyňská 690 je školou, která v oblasti rizikových forem chování nemá výraznější problémy. Mezi nejčastější problémy, které se ve škole vyskytují, a se kterými se pedagogové nejčastěji setkávají, patří zejména:

- výskyt negativních vztahů v třídním kolektivu
- vulgární vyjadřování žáků – zejména v průběhu přestávek a na školních akcích
- nevhodné chování na sociálních sítích
- agresivita mezi žáky, vyhrožování
- porušování školního řádu- používání mobilního telefonu v hodinách i o přestávkách

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

Pro zesílení prevence je nezbytně nutné důsledná spolupráce školního poradenského pracoviště, pedagogických pracovníků a ostatních pracovníků školy, pro efektivní primární prevenci rizikového chování u žáků je důležité dodržování ustanovení školního řádu, pravidel slušného a bezpečného chování a důsledné sledování absence žáků. Při vyšším počtu zameškaných hodin včas přikročit k řešení situace dle školního řádu a v souladu se Školským zákonem. Ze strany třídního učitele je třeba dbát důsledně na kontrolu absence.

Hlediska výskytu rizikových forem chování patří mezi kritická místa ve škole tato:

- šatny v přízemí (riziko krádeží, vandalismu, šikany)
- chlapecká WC (riziko vandalismu, šikany, kouření)
- prostor před budovou školy (kouření, vzájemné fyzické potyčky)

Obecně lze situaci, týkající se rizikových forem chování, označit jako dobrou. Většina pedagogů je toho názoru, že tyto jevy se vyskytují na škole v menší míře a jsou ve velké většině případů včas podchyceny a řešeny.

V minulém školním roce se objevily tyto problémy:

- Ničení školního majetku (IX., VIII. třída)
- Vyhrožování (VII. VIII. třída)
- Negativní vztahy v třídním kolektivu (I., III., VIII., II., IV. třída)
- Nevhodné chování k vyučujícím (IX., VII., IV. třída)
- Nevhodné chování na sociálních sítích- přeposílání choullostivých fotek (VIII. třída)

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

Organizace a řízení primární prevence rizikového chování žáků

Organizace a koordinace aktivit v oblasti primární prevence je dle metodického doporučení MŠMT hierarchicky uspořádána:

1. MŠMT
2. Krajský školský koordinátor prevence
3. Oblastní metodik prevence
4. Ředitel školy a školského zřízení
5. Školní metodik prevence
6. Třídní učitel

Školské poradenské pracoviště

Školské poradenské pracoviště čítá školního metodika prevence, výchovného poradce, ředitelku školy, speciálního pedagoga (jména všech členů ŠPP budou uvedeny na webových stránkách školy, kde budou i jejich konzultační hodiny). Tito se věnují jednak řešení vzniklých situací, které jsou hlášeny ze strany třídního učitele, jednak provádějí cílené intervence u skupin i jednotlivých žáků. Koordinují aktivity v oblasti primární prevence. Nabízejí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. V každé třídě jsou minimálně jednou měsíčně konány třídnické hodiny zaměřené na řešení problémů uvnitř tříd, aktivity na podporu koheze mezi žáky. Spolupráce mezi učiteli a členy školního poradenského pracoviště je velice dobrá, je to i vlivem pevnějších vztahů mezi jednotlivými pracovníky i nastavení systému komunikace. V rámci primární prevence probíhají besedy s příslušníky Policie ČR, návštěvy dopravního hřiště – spolupráce s městskou policií, preventivní programy poradny pro primární prevenci a dalších spolupracujících organizací (př. Maják, Pavučina, Etické dílny). Probíhá úzká spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou a speciálně-pedagogickým centrem, jejichž členové pravidelně dochází na konzultace, případně pomáhají řešit vzniklé situace ve třídách. Součástí podpůrného systému školy je také schránka důvěry umístěná v prostorách u vrátnice, kam mohou žáci anonymně vkládat své vzkazy a žádosti. Členové školního poradenského pracoviště schránku pravidelně vybírají a vloženými vzkazy se zabývají.

4. Cíle programu

Cíle primární prevence je zvýšení odolnosti dětí vůči rizikovému chování. Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddělitelnou součástí výuky a života školy a nepřímo prostřednictvím rodičovské veřejnosti i celkového způsobu života dětí. Důležitý je i individuální přístup k jednotlivým žákům. Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte. Zvýšenou pozornost věnujeme dětem s vadami učení a chování a pomáháme jim k jejich kompenzaci, protože tuto skupinu chápeme jako velmi ohroženou. Nabízíme volnočasové aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všechny děti. Důraz je položen na informovanosti žáků v hodinách občanské výchovy, třídnických hodinách, dalších předmětech a při konzultaci s rodiči. V letošním školním roce budeme i nadále pokračovat v již dříve prověřených aktivitách primární prevence. Důraz bude kladen na budování pozitivního třídního a školního klimatu. Budeme realizovat aktivity podporující soudržnost v rámci třídního kolektivu. Tématy primární prevence budou také šikana, kyberšikana, chování na sociálních sítích, návykové látky.

Dlohodobé cíle

Stanovení dlouhodobých cílů vychází z potřeb školy definovat priority, na které v rámci své koncepce rozvoje zaměří svou pozornost. V rámci prevence se jedná o strategické aktivity, které, budou-li úspěšné výrazně, zvýší kvalitu školy jako takové i její pozici v očích veřejnosti.

- snaha snižovat procento agresivních potyček u žáků a zajištění tak bezpečného prostředí v prostorách školy
- posilovat u žáků kladné sebehodnocení a pozitivní, aktivní přístup k zdravému životnímu stylu
- zaměřit se na vzdělávání pedagogů v oblasti rizikového chování, aby zejména třídní učitelé dokázali včas odhalovat známky rizikového chování
- prohlubovat nadále komunikační dovednosti mezi učitelem, rodiči a žákem
- věnovat velkou pozornost oblasti sebepoznání, budování sebevědomí, sebeúcty a vzájemnému porozumění
- pravidelná činnost školského poradenského pracoviště, schůzky uskutečňovat pravidelně, předávat informace pedagogickým pracovníkům školy
- připravit podmínky a rozšířit možnosti integrace žáků se SPU a žáků nadaných
- prohloubit a zlepšit komunikaci mezi školou a rodiči
- spolupráce se specializovanými poradenskými zařízeními (PPP, SPC)
- vedení žáků ke smysluplnému trávení volného času
- vedení žáků k dodržování stanovených pravidel (zejména pravidel školního řádu)

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

Krátkodobé cíle

Ke splnění dlouhodobých cílů je ovšem zapotřebí jít krok po kroku postupným plněním úžeji formulovaných cílů krátkodobých

- spolupráce školního metodika prevence rizikového chování a vyučujících občanské výchovy- hodiny věnované problematice kyberprostoru-sexting, šikany, návykových látek, kriminality a hlavně vzájemných vztahů žáků
- spolupráce ŠMP se všemi TU v oblasti plánování a obsahu třídnických hodin
- spolupráce ŠMP s pedagogickými pracovníky při řešení problematických situací a při jednání se zákonnými zástupci
- pravidelná informovanost o novinkách, zajímavostech či probíhajících projektech ze strany ŠMP směrem k pedagogům
- zařazování témat besed dle aktuální nabídky a potřeby
- spolupráce s Policií ČR, OSPOD a dalšími osvědčenými organizacemi-př. PPPP, Renarkon, Maják, Pavučina
- posilovat a udržovat pozitivní vztahy mezi žáky v jednotlivých třídách i napříč jednotlivými ročníky
- zapojení rodičů do aktivit pořádaných školou
- dodržovat specifika práce s žáky se specifickými poruchami učení, s žáky ohroženými školním neúspěchem i s žáky nadanými
- rozpoznat a eliminovat skryté projevy rizikového chování – TU a ostatní pedagogové,
- možnost účasti na projektu zaměřeného na minimalizaci šikany
- učit žáky rozpoznat rizikové chování a umět adekvátně reagovat

5. Realizace preventivního programu školy:

Na realizaci PPŠ se podílí vedení školy, školní metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog, ostatní pedagogičtí pracovníci školy, v případě potřeby okresní metodik prevence, dětský lékař, pracovník pedagogicko-psychologické poradny, sociální odbor a Policie ČR.

Všichni pedagogičtí pracovníci školy dbají o osobnostní rozvoj žáků, snaží se o podporu jejich sebevědomí a seberealizace, o jejich schopnost vytvářet přátelské vazby, rozvoj a realizaci prosociální dovednosti, schopnosti zvládání nenásilného zvládání konfliktů, atd.

Učitelé občanské výchovy, chemie, přírodopisu, přírodovědy, prvouky a tělesné výchovy využívají témat osobnostní výchovy v rámci těchto předmětů a seznamují děti s dalšími informacemi z oblasti zdravého životního stylu, prevence závislostí a rizikových projevů chování. Zaměřují se nejen na poskytování informací, ale i na vytváření postojů žáků k problematice a osvojování dovedností efektivní komunikace, zvládání sociálních vztahů

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

a stresových situacích, asertivity a odmítání nežádoucích forem chování. Podle možností zařazují do výuky různé formy a metody práce. K práci využívají audiovizuální pomůcky, které jsou dostupné na internetu (např. „Seznam se bezpečně“).

K dosažení cílů PPŠ přispívají i následující opatření

- pedagogický dohled nad žáky je zajištěn během všech přestávek a před vyučováním v prostorách školy a v době obědu v jídelně (prevence šikany a užívání návykových látek),
- v případě potřeby, mají žáci možnost svěřit se svými problémy jednotlivým vyučujícím, výchovnému poradci, školnímu metodikovi prevence, využít schránku důvěry v prostorech před vrátnicí
- jednotliví třídní učitelé průběžně sledují vztahy v třídních kolektivech tak, aby byla zajištěna včasná diagnostika šikany a její intervence. V případě potřeby spolupracují s výchovnými poradci, školním metodikem prevence, popř. pracovníkem z pedagogicko - psychologické poradny,
- v případě potřeby bude provedena mezi žáky dotazníkové šetření zaměřené na klima ve třídě, na výskyt šikany a na jiné rizikové projevy, které bude vyhodnoceno a použito jako podklady pro případný další postup při řešení problému,
- jsou průběžně sledovány často se opakující krátkodobé absence žáků (prevence záškoláctví) a při zjištění těchto případů následuje řešení ve spolupráci s rodiči těchto žáků dle školního řádu,
- přednášky a besedy věnovány sexuální výchově
- výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních-vytváření eticky hodnotových postojů a způsobů chování
- akce zaměřené na zvyšování právního povědomí (využití nabídek různých druhů spolupráce s Policií ČR a městskou policií)
- věnovat pozornost prevenci zneužívání návykových látek, kouření, pokračovat v osvětě v rámci hodin OV, třídnických hodin
- zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, lyžařského výcvikového kurzu, ŠVP, sportovního kurzu
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova-zapojení do ekologických soutěží
- školní parlament-rozvíjí zodpovědnost žáků za širší společenství a vzájemné soužití, je prostorem pro zapojení žáků do organizace školy, pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci problémů ve třídách
- prevence rizikových projevů chování je součástí školního řádu. Dojde-li k porušení jeho ustanovení (např. držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

školy), bude toto porušení klasifikováno jako hrubý přestupek proti školnímu řádu a budou z něj vyvozené odpovídající sankce,

- průběžně jsou sledovány i další rizikové formy chování – vandalismus, brutalita, atd. Při jejich zjištění budou navržena cílená opatření. V případě, kdy prevence školy nebude dostatečně účinná, je stanoven následující postup:

1. Individuální pohovor se žákem
 2. Pohovor se zákonnými zástupci žáka
 3. Doporučení kontaktu na odborníky (dětský psycholog, dětský psychiatr, Krizové centrum pro děti a rodinu)
 4. V případě nezájmu rodičů- kontaktování orgánů OSPOD s žádostí o prošetření rodinné situace
 5. Oznámení Polici ČR
- možnost zapůjčení propagačních materiálů a metodických pomůcek pedagogickým pracovníkům školy prostřednictvím ŠMP
 - seznámení pedagogů s PPŠ, programem proti šikanování a Krizovým plánem, preventivní strategie školy (všechny dokumenty jsou zároveň vyvěšeny ve sborovně školy). Přílohou PPŠ je zároveň přehled institucí a center krizové intervence v okrese s telefonními čísly
 - v mezipatře a prvním patře jsou na nástěnce školního metodika prevence umístěny informace o důležitých telefonních číslech (linka důvěry), schránka důvěry u vrátnice
 - zástupci jednotlivých tříd 2. stupně pracují v městském zastupitelstvu (zapojí se do řešení školské problematiky v rámci města a rozvíjí tak svou zodpovědnost).
 - sledování dalšího rizikového projevu chování – sebevraždy. Je stanoven následující postup: (na základě metodického doporučení MŠMT)
 1. Pedagogičtí pracovníci sledují varovné znaky, které jsou k dispozici na školním intranetu; případě postupují v souladu s metodickým doporučením v případě, že se jim žák svěří, že má sebevražedné myšlenky.
 2. Postupují dle Krizového plánu – přístupný ve sborovně školy. V případě, že dojde k rozhovoru s dítětem, pedagogičtí pracovníci postupují v souladu s metodickým doporučením (viz intranet).
 3. Informují školního metodika prevence, nebo výchovného poradce.
 4. Zákonní zástupci jsou informováni po spolupráci se školním metodikem prevence.

Pozn.: V případě, že si pedagogický pracovník není jist vhodným postupem (jedná se o velice citlivou oblast), ihned po zjištění informuje školního metodika prevence, nebo výchovného poradce.

6. Spolupráce s rodiči

Cílem je aktivní zapojení rodiny i veřejnosti do prevence rizikových projevů chování, a to prostřednictvím dostatečného informování a aktivitami specificky zaměřenými na tuto cílovou skupinu. Nezbytné jsou také poradenské akce pro rodiče a snahy o navázání atmosféry důvěry při řešení problému obecných i osobních. Důležité je i zapojení a spolupráce všech zainteresovaných subjektů (PPP, OSPOD, PČR).

- **Informování rodičů o problematice rizikových projevů chování**
 - formou třídních schůzek, konzultačních schůzek a individuálních pohovorů,
 - v případě vhodné nabídky realizování besedy s touto tematikou
 - nabídka propagačních materiálů
 - školní web
 - PPŠ, Program proti šikanování, Krizový plán, Preventivní strategie školy
 - seznámení se školním řádem a výchovnými opatřeními
 - připomenout rodičům význam prevence a získat je ke spolupráci
 - připomenout rodičům jejich zodpovědnost za výchovu a mravní jejich dětí
 - v případě zapojení školy do projektu na minimalizaci šikany, budou rodiče do tohoto zapojováni během třídních schůzek

- **Seznámení rodičů se školním metodikem prevence**
 - seznámení rodičů s funkcí ŠMP na třídních schůzkách,
 - stanovení konzultačních hodin ŠMP
 - informace o funkci a práci ŠMP na internetových stránkách školy.
 - seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků (př. drogy, šikana, agresivita,..)

- **Organizace společných akcí pro žáky a rodiče**
 - den otevřených dveří,
 - maskarní karneval- pořádaný KRPŠ,
 - školní ples,
 - Halloween party
 - předtančení žáků 9. ročníků

- den sportu
- další akce dle plánů na aktuální školní rok

7. Aktivity pro žáky

- **Prevence ve výuce** – v plánech jednotlivých předmětů je kladen důraz na:

- **I. stupeň ZŠ (Prv, DV, ...)**

Úkolem třídních učitelů je vybrat konkrétní témata, která budou vycházet ze znalosti dětí a problematiky třídy. Je nutné se zaměřit na stanovení a užívání pravidel soužití mezi žáky a dospělými ve škole, zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti, posilování zdravého sebevědomí, posilování projevů vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry, objevování individuálních odlišností, tolerance. Žáci by měli zvládnout stres a jeho řešení. Je třeba upozorňovat na dodržování životosprávy. Důležitá je spolupráce v kolektivu a vzájemná pomoc, vůle podřídit se vyšším zájmům, seznámení se a používání pravidel slušného a společenského chování, dovednost chránit se v různých situacích, získat pomoc pro sebe, nebo jiné. Je třeba podporovat komunikaci, diskusi, ekologické myšlení, estetické cítění či relaxaci.

- **II. stupeň ZŠ (Ov, D, Z, TV, ...)**

Je třeba využívat různých metod, například relaxačních technik, projektů, aktivní práce ve skupině, empatie, nácvik verbální a nonverbální komunikace.

Využití projekčních technik nebo modelování situací. Je třeba rozvíjet dovednosti správně se rozhodovat, umět vybrat vhodné osoby a organizace pro pomoc, ubránit se tlaku vrstevníků. Důležité jsou znalosti a schopnosti získávat informace k problematice rizikového chování. K prevenci rizikového chování je třeba využívat vhodná témata ve většině předmětů. Rozvoj digitálních kompetencí v jednotlivých předmětech.

- **Preventivní programy**

- Preventivní programy Renarkon- Nástrahy virtuálního světa, Agresivita a šikana- 6.- 9. ročník

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

- Preventivní programy PČR- 1.- 9. ročník
 - „Hasík“ – požární ochrana- 1. – 9. ročník
 - dopravní výchova-dopravní hřiště, BESIP ve třídě- 3.- 5.ročník
 - prevence v rámci třídnických hodin, prvouky, občanské výchovy a jiných vyučovacích předmětů, projektové dny, olympiády Čj, M, Z, D
 - podporovat různé celoškolské soutěže – výtvarné, sportovní, vědomostní, recitační, pěvecké
 - sportovní aktivity mimo prostředí školy-utužení vztahů, spolupráce, výchova ke zdravému životnímu stylu, fair play
 - školní sportovní turnaje
 - preventivní programy pro první stupeň- Mgr. Lucie Kusáková
 - Prevence rizikového chování- Policie ve škole- soubor sedmi přednášek, které jsou přístupné pro všechny učitele- 1) Nepodceňuj kyberšikanu, přísně se trestá 2) Projevy šikany na prvním stupni 3) Trestně právní pohled na šikanu 4) Sexuální rizikové chování 5) Odpovědnost mládeže za protiprávní činy 6) Trestní odpovědnost mladistvých osob 7) Za banální přestupek máte po vysněné kariéře
- **Finanční zajištění**
 - preventivní programy externích organizací jsou hrazené školou, placené mimoškolní aktivity hradí rodiče žáků nebo jsou hrazeny z příspěvku KRPS
 - škola se podílí na finančním zajištění v oblasti prevence
- **Jednorázové besedy a akce**
 - zařazovány podle aktuální nabídky pro daný školní rok (např. DDM Vratimov, KD Vratimov atd.)
- **Kulturní akce**
 - divadlo loutek,
 - koncerty ZUŠ,
 - akce z nabídky KD Vratimov
 - jiné akce dle nabídky.
- **Sportovní akce**
 - lyžařský výcvikový kurz,
 - sportovní kurz
 - školní výlet,
 - škola v přírodě,
 - sportovní olympiáda dětí Regionů Slezská brána,
 - branný den (spolupráce dětí všech věkových kategorií při plnění úkolů s tematikou: „Chování při mimořádných krizových situacích“).

8. Aktivity pro pedagogy

Předpokladem naplňování cílů v oblasti prevence je pedagog vzdělaný, kvalifikovaný, komunikativně, psychologicky vybavený. Svou osobností se pozitivně podílí na vývoji sebeuvědomění žáka a je schopen vyučovat za aktivní účasti dětí. Zvyšování odolností dětí a mládeže proti rizikovým projevům mládeže vyžaduje systémovou a koordinovanou přípravu realizátorů preventivních aktivit ve školách. Je důležité působení na postoje a dovednosti pedagogů dobrým klimatem školy, společnými aktivitami a prací na společných tématech a pravidlech.

Školní metodik prevence se zúčastní pravidelných školení a setkání pořádaných PPP. Školní metodik prevence a třídní učitelé se zúčastní programu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků podle aktuální nabídky kurzů ze strany KVIC, statutárního města Ostrava a dalších organizací. Vzájemnou spoluprací metodika prevence, členů ŠPP a jednotlivých pedagogů bude zajištěno plynulé a efektivní předávání informací týkajících se projevů rizikového chování. Školní metodik prevence bude předávat informace ostatním na poradách pedagogických pracovníků a prostřednictvím e mailu. Třídním učitelům poskytne potřebnou podporu a konzultaci zejména při přípravě a realizaci třídnických hodin, které jsou zaměřeny na řešení vnitřních problémů třídy. Školní metodik prevence bude sloužit jako koordinátor aktivit ŠPP ve spolupráci s výchovným poradcem bude sledovat a vyhodnocovat fungování dosavadní strategie pro řešení rizikového chování

9. Volnočasové aktivity

• Zájmové aktivity

Dle aktuální nabídky pro daný školní rok. Tradičně škola nabízí následující zájmové aktivity:

- Turistický kroužek
- Cvičení z matematiky-příprava na PZ
- Cvičení z českého jazyka-příprava na PZ
- Šikovné ruce
- Vědecký kroužek
- Hra na flétnu
- Angličtina
- Tvořílek
- Sportovky
- Gympláček
- Turistický kroužek
- Trail
- Doučování-1. stupeň
- Šachový kroužek

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

- **Jednorázové akce**

- výlety pro žáky 9. ročníků (Praha, Vídeň, Osvětim)
- sportovní kurz pro žáky 9. ročníků
- adaptační kurz pro žáky 6. tříd

- **Nabídka institucí ve městě-ve městě nabízí zapojení do kroužků a aktivit množství institucí.**

Jedná se o:

- ZUŠ
- DDM, SVČ
- hasiči
- fotbalový klub TJ Vratimov
- tenisový klub Vratimov
- klub stolního tenisu Vratimov

10. Spolupráce a jinými institucemi

- PPP Ostrava, Frýdek- Místek
- DÚ – SVP Ostrava,
- Městská Policie
- Policie ČR
- ÚMOB – soc. kurátoři pro mládež (OSPOD)
- Krizové centrum pro děti a rodinu
- Etické dílny

- Poradna pro rodinu
- Probační a mediační služba ČR
- Linka důvěry
- Renarkon
- Poradna pro primární prevenci Ostrava (PPPP)
- Lékaři (pediatři, psychiatři)
- organizace Pavučina, Maják

Ve Vratimově dne 1. září 2025

.....
Mgr. Martin Stavinoha

školní metodik prevence

.....
Mgr. Darja Kuchařová

ředitelka školy

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

Kontakty

- **Linka bezpečí**
116 111
- **Nadace Naše dítě**
266 727 933
- **Národní linka prevence AIDS**
800 144 444
- **Poradna pro primární prevenci**
732 508 463
- **Bílý kruh bezpečí (pomoc obětem tr.činnosti)**
732 577 520
- **Centrum drogové pomoci**
596 884 854
- **Kontaktní street centrum**
595 627 005
- **Krizové centrum pro děti a rodinu**
778 111 281
- **Linka vzkaz domů (dítě na útěku)**
800 111 113
- **Centrum Nové naděje**
558 629 223
- **Pavučina**
607 117 120
- **Občanské sdružení ZIP**
603 833 418
- **Renarkon**
595 627 005, 602 670 789
- **PPP Ostrava-Poruba**

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

553 810 750, 733 165 152

- **PPP Ostrava – Zábřeh**
595 705 346
- **Rodičovská linka**
606 021 021
- **Centrum sociálních služeb Ostrava**
595 054 019

Mnoho dalších nabídek vhodných nejen pro práci s dětmi, ale i pro získávání informací lze nalézt i na těchto **webových stránkách**:

- www.mvcr.cz/prevence/index.html
- web.telecom.cz/filia/
- www.odrogach.cz
- www.anabell.cz
- www.msmt.cz
- <http://www.alkoholik.cz>
- <http://www.dokurte.cz>
- <http://www.seznamsebezpecne.cz>
- <http://www.podaneruce.cz>
- <http://www.minimalizacesikany.cz>
- www.renarkon.cz
- www.faustos.cz
- www.bilynosorozec.cz
- www.odyseas.cz
- www.hranostaj.cz
- www.drogy-info.cz
- www.sananim.cz
- www.extc.cz

Dále zařazujeme Metodické doporučení MŠMT k prevenci postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování a Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole- metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže z roku 2010, nyní upravená příloha č. 5: Doporučené postupy pro pracovníky škol.

Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování.

Ruší metodický pokyn z roku 2002. Opět uvádí sporné ustanovení: „Škola může požadovat, pokud to považuje za nezbytné, jako přílohu k omluvence zákonného zástupce ze zdravotních důvodů předložení lékařského potvrzení.“ Vyjádření ministerstva zdravotnictví z roku 2018 uvádí něco jiného než MŠMT: „To, že školské zařízení dá do svého školního řádu, že např. „absenci dítěte delší jak jeden den je možné omluvit pouze lékařem“ není pro registrujícího poskytovatele dítěte, tedy praktického lékaře pro děti a dorost, nikterak závazné. V praxi ale často dochází k situacím, kdy škola vyžaduje právě potvrzení vystavené lékařem, přičemž však žádný právní předpis z oblasti zdravotnictví nestanoví povinnost lékaře takové potvrzení vydat. Je třeba si uvědomit, že školní řád nemůže ukládat žádné povinnosti třetím osobám- tedy ani lékařům.“

Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě ve škole

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže z roku 2010, nyní upravená příloha č. 5; Doporučené postupy pro pracovníky škol.

Fyzické znaky špatného zacházení • Poranění na kůži (modřiny, šrámy, řezné rány, škrábance, popáleniny, otoky, lysiny), obzvláště vyskytují-li se opakovaně nebo na neobvyklých místech. • Zranění neodpovídající poskytnutému vysvětlení jejich vzniku. • Nošení oblečení neodpovídajícího povětrnostním podmínkám za možným účelem zakrytí zranění. • Poranění v oblasti intimních partií projevující se např. problémy se sezením na židli nebo při pohybových aktivitách. • Časté bolesti břicha a nevolnost. • Náhlá změna váhy. • Časté bolesti hlavy. • Těhotenství dívek mladších 15 let. • Neléčené zdravotní problémy a zanedbání potřebné zdravotní péče. • Špatný celkový fyzický stav. • Chronicky hladové, unavené nebo apatické dítě. • Zanedbaná hygiena těla a oděvu

Znaky špatného zacházení projevující se v chování dítěte • Na dítě vykazující neobvyklé nebo výchovně náročné chování je potřeba pohlížet především jako na dítě, které může být v obtížné situaci a potřebuje naši pozornost a pomoc. • Sdělení dítěte o špatném zacházení. • Opakovaný kresebný, psaný či herní projev zobrazující násilí či zneužívání, popř. další projevy špatného

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

zacházení. • Častá neomluvená nebo nedůvěryhodně zdůvodněná nepřítomnost dítěte ve škole. • Významná a nevysvětlitelná opoždění ve fyzickém, emocionálním nebo duševním vývoji dítěte. • Neobvyklé změny v chování (např. náhlý pokles vzdělávacích výsledků, nervozita, deprese, stažení se, hyperaktivita, snížená pozornost, apatie, častá únava, agresivita, pomočování). • Konzumace návykových látek, nadměrné užívání technologií, hazardní hraní a další projevy závislostního chování. • Sebepoškozování nebo sebevražedné chování či tendence, ubližování druhým či zvířatům. • Nekonzistentní nebo nepravděpodobné vysvětlení zranění či neschopnost vzpomenout si na jeho příčinu. • Neochota jít domů a/nebo ostražitost či strach z rodičů nebo osob, se kterými dítě sdílí domácnost. • Neobvyklý strach z běžného fyzického kontaktu s dospělými a/nebo vrstevníky. • Věku neodpovídající sexuální aktivita (např. dotýkání se intimních partií dospělých, tření pohlavních orgánů o dospělé, nadměrná masturbace, promiskuita). • Špatná péče o sebe či zanedbaná osobní hygiena. • Vlastnění drahých dárků či peněz nedůvěryhodného původu (např. „dostal/a jsem to od kamaráda“). • Nápadnosti ve stravovacích návycích (odmítání jídla či přejídání). • Předčasné převzetí pečovatelské role, snaha chránit ostatní rodinné příslušníky. • Nedůvodný pobyt v domácnosti nebo v jiných prostředích v době, kdy má být ve škole. Znaky rizikového chování pečujících osob • Nezabezpečování základních potřeb dítěte (strava, oblečení, osobní hygiena, spánek, dohled nad dítětem) v míře, která přímo ohrožuje dítě. • Nevhodné chování k dítěti (používání fyzických trestů, vyhrožování, zastrasování, nadávání, křik, ponižování atp.). • Vysvětlení ohledně zranění dítěte či jeho fyzického stavu je nedůvěryhodné a povaha zranění naznačuje, že dítě může být bezprostředně ohroženo. • Osoba zajišťující péči o dítě je aktuálně pod vlivem alkoholu a/nebo drog či její fyzický a/nebo duševní stav negativně ovlivňuje její schopnost dohlížet na dítě, chránit ho a poskytovat mu péči. • Násilí mezi rodiči či osobami, které s dítětem sdílejí společnou domácnost. • Nápadně ochranné a omezující chování a zvýšená snaha o kontrolu nad tím, co dítě dělá nebo s kým je. • Výchovné metody zahrnující kruté nebo nedůstojné chování vůči dítěti (např. zavírání do sklepa, odpírání přístupu do domácnosti, dítě je nuceno jíst ze země atp.) 4 V jakých situacích si můžeme více všimnout projevů ohrožených

Doporučený postup ve škole při podezření na týrané, zneužívané a zanedbávané dítě Situace ohrožení dítěte můžeme pro lepší představu rozdělit dle toho, zda vyžadují, nebo nevyžadují podání oznámení příslušnému orgánu. • Oznamujeme na Policii ČR6 (a zároveň informujeme OSPOD) • Oznamujeme na OSPOD • Neoznamujeme a pracujeme s rodinou a žákem I v případech, ve kterých podáváme oznámení, je potřeba poskytovat žákovi podporu. Každá škola by měla mít pro případ závažných zjištění týkajících se bezpečí žáků (či podezření na taková zjištění) vypracovaný plán, kdo má v danou chvíli jaké kompetence a povinnosti. Doporučené postupy při chronickém a akutním ohrožení Uvádíme dva postupy podle toho, zda se jedná o chronické ohrožení dítěte, nebo o akutní. **Chronické ohrožení** je takové ohrožení, u kterého zvažujeme, jestli v danou chvíli podat oznámení (na OSPOD či na Policii ČR). Situace nevyžaduje okamžité

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

zajištění bezpečí dítěte, ochranu jeho života a zdraví. **Akutní ohrožení** je okamžité ohrožení bezpečí, zdraví, života či důstojnosti dítěte, které je potřeba řešit bezodkladně

Jak postupovat při ohrožení dítěte?

1. Pracovník školy, který má podezření na ohrožení dítěte nebo se mu dítě (případně spolužák dítěte) svěřilo, se obrátí na třídního učitele a předá mu veškeré potřebné informace. V odůvodněných případech (např. nepřítomnost třídního učitele, nedůvěra žáka v třídního učitele) je možné obrátit se přímo na pověřeného pracovníka školního poradenského pracoviště.

2. Třídní učitel se obrátí na pověřeného pracovníka školního poradenského pracoviště, předá mu informace, které zakládají podezření z týrání, zneužívání nebo zanedbávání dítěte, a spolu situaci konzultují. Je vhodné, pokud se prvotního předání informace účastní také pracovník, kterému se dítě svěřilo nebo který ohrožení zpozoroval (aby byly informace předány v autentické podobě).

3. Pověřený pracovník školního poradenského pracoviště na základě získaných informací a rozhovoru s žákem vyhodnotí, zda se jedná o situaci vyžadující podání oznámení na OSPOD, oznámení na Policii ČR, nebo intervenci školy, stanoví další postup a při vhodné příležitosti o něm informuje ředitele školy. V případě potřeby doporučujeme situaci dítěte v obecné rovině konzultovat s pracovníkem OSPOD nebo pracovníkem organizace, která se věnuje podpoře ohrožených dětí. Pokud do komunikace zatím nebyl zapojen třídní učitel, informuje pověřený pracovník i jeho

4a) **SITUACE VYŽADUJÍCÍ PODÁNÍ OZNÁMENÍ:** - v případě, že situace dítěte bude vyhodnocena jako ohrožující zdraví a vývoj dítěte, podá škola oznámení na OSPOD nebo Policii ČR a zároveň žákovi poskytuje podporu (ideálně ve spolupráci s OSPOD a dalšími podpůrnými službami).

4b) **SITUACE VYŽADUJÍCÍ INTERVENCI ŠKOLY:** - v případě, že situace dítěte nebude vyžadovat podání oznámení na OSPOD ani Policii ČR, škola poskytuje žákovi podporu s cílem zlepšení situace a zabránění eskalace potíží. Možnosti podpory ohroženého dítěte popisuje Karta KID. Spolupráci s rodinou by škola měla průběžně vyhodnocovat. Pokud se situace žáka nelepší (či eskaluje) nebo pokud rodiče ztratí motivaci ke spolupráci a neplní dojednané dohody, je namístě zhodnotit, zda škola vyčerpala své možnosti řešení žákovy nepříznivé situace a zda nenastal okamžik, kdy je nutné podat oznámení na OSPOD.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VRATIMOV, DATYŇSKÁ 690

Datyňská 690, 739 32 Vratimov

IČO: 47861665; Tel., fax: 596732002; E-mail: info@zsvratimov.cz

Jak postupovat při akutním ohrožení?

1. Je potřeba zajistit bezpečí dítěte, v případě potřeby poskytnout první pomoc a zajistit lékařskou péči prostřednictvím rychlé záchranné služby (řeší jakákoliv dospělá osoba ve škole).
2. Jakmile je dítěti zajištěno bezpečí, informuje ten, kdo se o situaci dozvěděl, pověřeného pracovníka školního poradenského pracoviště (pokud to není možné, pak jiného pracovníka ŠPP) a třídního učitele dítěte.
3. Kontaktovat Policii ČR a OSPOD a informovat o situaci ředitele školy (řeší ideálně pověřený pracovník ŠPP, v případě jeho nedostupnosti jakákoliv dospělá osoba ve škole).
4. V případě, že byly incidentu ohrožení přítomny jiné děti, je nutné zajistit jejich bezpečí a psychickou podporu.

K předávání informací mezi pracovníky školy zapojenými do řešení případů ohrožených dětí by mělo docházet ideálně na místě, kde nejsou jiné osoby a pracovníci nebudou rušeni.